

INHOUDELIJK JAARVERSLAG 2016

Stichting uitvoering Peer to peer Interventie (SPINT)

Omslagfoto door Erwin Heyl, leerlingen van het Stanislascollege doen een Lagerhuisdebat

1. Inleiding

Voor u ligt het inhoudelijk jaarverslag van de Stichting SPINT over het jaar 2016. In 2016 bestonden de activiteiten van SPINT uit het uitvoeren van de peer to peer interventie op twee vmbo-scholen en het organiseren van een 'Middag van de Pedagogiek' op de Haagse Hogeschool. Ook zijn mbv alle ingevulde vragenlijsten de effecten van de interventie per school geanalyseerd. In dit jaarverslag geven we van deze activiteiten een beknopte beschrijving. Ook kijken we alvast vooruit naar de plannen voor 2017. In een apart document vindt u het financieel jaarverslag.

SPINT heeft voor de derde keer het peer to peer project uitgevoerd door jongeren en studenten te werven en te trainen tot peer educator. Deze peer educators hebben op twee scholen voor VMBO (Stanislascollege Rijswijk en College St Paul te Mariahoeve) aan alle derde klassen lessen over lesbische, homo- en biseksuele en transgender leefstijlen gegeven. Dit jaar is er apart aandacht besteed aan transgenders. Leerlingen kregen een filmfragment te zien en kregen een presentatie met feitelijke informatie. Hiermee hebben we weer gewerkt volgens de doelstellingen van SPINT:

1. het thema homoseksualiteit bespreekbaar maken bij jongeren en hen te informeren over lesbische, homo, biseksuele en transgender (lhbt) leefstijlen; de sociale acceptatie van homoseksualiteit en lhbt-leefstijlen te vergroten en de democratische waarden bij jongeren te bevorderen; jongeren zelf laten nadenken over manieren om leeftijdgenoten aan te zetten tot een respectvolle omgang met het thema seksuele diversiteit door middel van jongerenparticipatie-activiteiten.

2. De stichting tracht haar doel te bereiken door het op basis van wetenschappelijke kennis verder ontwikkelen en uitvoeren van peer to peer interventies; dat wil zeggen lesprogramma's door en voor jongeren over homoseksualiteit en lhbt-leefstijlen. Tevens faciliteert de stichting het daartoe opleiden, begeleiden en ondersteunen van peer-educators.

1.2 De Stichting SPINT

Bestuurssamenstelling SPINT

In 2016 bestond het bestuur van SPINT uit:

Drs. Marieke Kroneman, pedagoog (voorzitter);

Drs. Karin M. van Maanen, ontwikkelingspsycholoog (secretaris);

Drs. Frank P.G.M. Kuipers, socioloog (penningmeester).

Het bestuur kwam in 2016 twee keer bij elkaar, eenmaal om de nieuwe projecten op te starten en eenmaal om de afwikkeling van de peer projecten door te nemen.

De illustraties in dit jaarverslag zijn posters gemaakt door leerlingen van het Stanislascollege.

2. Evaluaties peer project

De effecten op de leerlingen van de peer to peer lessen worden elk jaar bijgehouden. Ook in 2016 hebben we vooraf en achteraf aan de lessen vragenlijsten voorgelegd aan de leerlingen. Het Stanislascollege deed voor de tweede keer mee aan het project daardoor konden we de gegevens van twee schooljaren samenvoegen. Dit gaf extra statistische *power* aan de analyses.

2.1 Effecten Stanislascollege

In voorjaar 2015 is de interventie uitgevoerd bij alle derde klassen vmbo (basis, kader en TL) alleen *niet* in de zorg en welzijn klassen. In het voorjaar 2016 is de interventie uitgevoerd in alle derde klassen vmbo, ook zorg en welzijn.

Uitspraken over effecten van de interventie zijn gebaseerd op het vergelijken van de gemiddelden in de nul-meting (1e meting) en nameting (2e meting). Leerlingen vulden vragenlijsten in waarbij ze op een divers aantal vragen antwoord gaven. Vervolgens zijn vragen die betrekking hadden op hetzelfde thema (bv houding tov lesbische en homoseksuele leeftijdgenoten) samen genomen zodat er een gewogen gemiddelde van kan worden berekend. De vragen over *Wat vind je ervan als twee jongens/mannen verliefd zijn* (idem voor meisjes/vrouwen) en over *Wat vind je ervan als twee jongens zoenen op het schoolplein of op straat* (idem twee meisjes) vormen dan samen de schaal 'houding tov lesbische en homoseksuele (LH) leeftijdgenoten'.

In totaal hebben 200 leerlingen meegedaan aan de 1e meting (2015 en 2016). Aan de 2e meting deden 169 leerlingen mee. Het aantal leerlingen dat aan zowel 1e als 2e meting meedeed, is 149. Leerlingen vullen niet altijd alle vragen in waardoor de aantallen per schaal lager kunnen uitvallen.

Houding tov lesbische en homoseksuele (LH) leeftijdgenoten

Helaas heeft de interventie alleen bij de meisjes een positief effect gehad op hun houding tov lesbische en homoseksuele leeftijdgenoten. Op een schaal van 1 (zeer negatieve houding) tot 4 (zeer positieve houding) steeg het gemiddelde van 2,8 naar 3,0 (gemeten bij 63 meisjes voorjaar 2015 en 2016). Volgens de statistische toetsen is dat geen toevallig verschil maar kan het verschil worden toegeschreven aan de uitvoering van de interventie; een significant resultaat.

2.2 Effecten College St Paul

De interventie is uitgevoerd in alle zes de derde klassen van het College St Paul te Mariahoeve. Dit is een school voor leerlingen met leerwegondersteuning. De leerlingen vulden voorafgaand aan de lessen en na afloop een vragenlijst in om het effect van de uitvoering van het programma te meten.

Kunnen lesbische, homo, biseksuele en transgender meisjes en jongens dit eerlijk vertellen op school? Dit vroegen we vóór en ná de interventie aan de leerlingen. Leerlingen denk ná de interventie hier positiever over. Op een schaal van 0 tot 1 stijgt het gemiddelde oordeel van 0,46 naar 0,54 en dat is geen toevallig verschil maar een verschil veroorzaakt door de interventie.

We hebben gemeten of de houding tov lesbische en homoseksuele liefde positiever werd. Die houding was al positief, 3,1 op een schaal van 1 tot 4 en bleef hetzelfde na de interventie. Bij meisjes werd de houding wat positiever, van 3,2 naar 3,4 maar we kunnen niet met zekerheid zeggen dat dit door de interventie komt.

3. Activiteiten in 2016

In 2016 bestonden de activiteiten van SPINT uit het uitvoeren van de peer to peer interventie op twee vmbo-scholen en het organiseren van een kort symposium om de methode verder te verspreiden. Dit is gedaan in het kader van een 'Middag van de Pedagogiek' op de Haagse Hogeschool. Over het analyseren van de effecten van de interventie is in het vorige hoofdstuk verslag gedaan.

3.1 De peer to peer interventie

Peer to peer wil zeggen dat degenen die voor de klas staan slechts enkele jaren ouder zijn dan de leerlingen en/of uit dezelfde doelgroepen komen als de leerlingen. De uitvoerenden van de interventie spreken ook mee over de invulling ervan. Ook door de peer educators van 2015 te interviewen kon in 2016 een laatste *fine tuning* plaats vinden. De interventie is thans als volgt vastgesteld:

1. Eerste les, kennismaking, ijsbreker-spel, vertoning van een film over de coming out van een homoseksuele jongen en de reactie van zijn vriend daarop; napraten over de film.
2. Tweede les, coming out verhalen van de lhbt peer educators en eventueel van de heteroseksuele peer educators een verhaal over hun motivatie om over lhbt peer education te geven; opdracht om een antwoord te schrijven op een brief van een dertienjarig meisje dat zich afvraagt of haar beste vriend homo is.
3. Derde les, informatie over transgenders: een fragment uit de documentaire over transgender (van man naar vrouw) Loïza Lamers, en een powerpoint presentatie met informatie over wat 'transgender' is. De tweede helft van de derde les bestaat uit een Lagerhuisdebat over de stelling 'Op school moet iedereen zichzelf kunnen zijn'.
4. Vierde les, evaluatie van de drie voorafgaande lessen met dialoogkaarten: leerlingen pakken een kaart met een afbeelding die zij associëren met wat de lessen bij hen hebben opgeroepen. Plannen bedenken voor de laatste afsluitende les.
5. Vijfde les, uitvoering van het plan voor de laatste les.

3.2 Uitvoering peer to peer interventie

Als voorbereiding voor de peer voorlichters zijn er in februari drie hoor/werkcolleges over peer education en seksualiteit gegeven. In maart volgden de peer educators vier trainingsbijeenkomsten van een dagdeel. De colleges vielen voor een aantal peer educators samen met hun onderwijs waardoor deze colleges maar matig werden bezocht. De opkomst op de training was erg goed. Ook de sfeer was enthousiast. In de weken tussen de uitvoering op College St Paul en Stanislascollege zijn er twee opfrisbijeenkomsten geweest.

De interventie is op het College St Paul uitgevoerd in april. In kleine groepsdiscussies spraken leerlingen en peer-voorlichters over respect voor een ander als hij/zij transgender, bi, homo of lesbisch blijkt te zijn. De opdracht om een antwoord te schrijven op een brief van een meisje dat zich afvraagt of haar vriend homo is, verliep heel goed. Het Lagerhuisdebat daarentegen verliep in de helft van de klassen heel erg moeizaam. In deze klassen waren leerlingen het duidelijk niet gewend om op deze manier met elkaar te discussiëren. In de overige klassen viel het juist op hoe sommige

leerlingen ervan genoten om hun mening goed voor het voetlicht te brengen. Op het College St Paul moesten de leerlingen na de vier lessen een Grote Maatschappelijke opdracht maken die ze presenteerden in hun klas aan medeleerlingen en peer educators. Er waren leerlingen die een schilderij, lied of gedicht hadden gemaakt. Er waren leerlingen die zelf een informatieve presentatie of spel zoals memory of quiz hadden gemaakt. Tot slot was er een minderheid van leerlingen die alleen een PowerPointpresentatie gaven met de definities van homoseksualiteit, biseksualiteit en transgenders.

De interventie is in de meeste klassen van het Stanislascollege uitgevoerd binnen één projectweek waarin ook andere bijzondere lessen werden gegeven. Voor enkele klassen waren sommige lessen ook nog daarna ingeroosterd. Dit viel samen met het begin van de Ramadan wat voor een lagere opkomst in sommige klassen zorgde. De lessen 1 t/m 4 zijn uitgevoerd zoals in de handleiding beschreven. In plaats van een 5^e afsluitende les waarin een activiteit wordt uitgevoerd, is in de 4^e les aan de leerlingen gevraagd een poster te maken over respect voor liefde en diversiteit. Hieraan hebben alle leerlingen gehoor gegeven. Het leverde mooie, soms krachtige en soms aandoenlijke, platen op.

Zowel op St Paulcollege als op het Stanislascollege zijn de docenten die aanwezig waren bij de lessen zeer behulpzaam geweest. Dit viel vooral op in de klassen van het Stanislascollege. In een techniekklas met alleen jongens ontspan zich een zeer openhartig gesprek tussen docent en leerlingen over (homo)seksualiteit en relaties. Ook in andere - gemengde - economieklassen, brachten docenten verdieping aan door zich tot de klas te richten en hen vragen te stellen. In een zorg & welzijn klas (alleen meisjes) gebeurde dit soms ook. Docenten kunnen door deze inbreng de persoonlijke verhalen en informatie die de peer educators aanreiken, nog dichterbij de leerlingen brengen. Dat zet de leerlingen *nog meer* aan het denken.

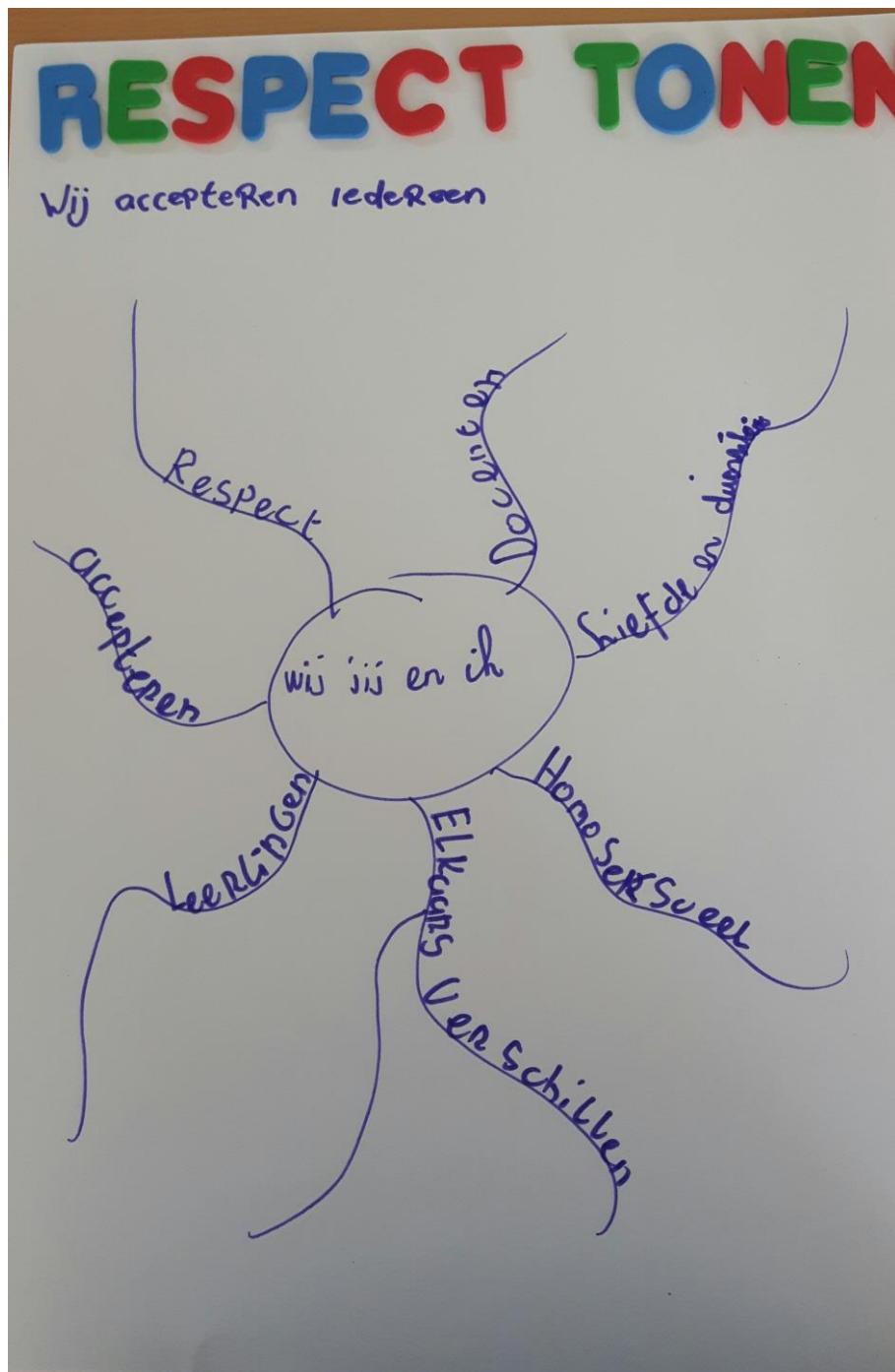
3.3 Middag van de Pedagogiek

Op dinsdagmiddag 14 juni 2016 werd in een hoorcollegezaal van de Haagse Hogeschool een kort symposium georganiseerd om de interventie verder te verspreiden. Hiervoor werden alle Haagse scholen voor voortgezet onderwijs uitgenodigd, studenten en docenten van de Faculteit Sociaal Werk en Educatie, en betrokkenen uit de lhbt-beweging.

Het programma bestond uit twee lezingen: door dr. Yvonne Leeman (onderwijssocioloog, lector *Pedagogische kwaliteit van het onderwijs* aan de Hogeschool Windesheim) en door drs. Marieke Kroneman (onderzoeker en docent opleiding pedagogiek Haagse Hogeschool). Daarna lieten leerlingen van het Stanislascollege zien hoe een Lagerhuisdebat in het kader van de interventie, verloopt. De Middag werd afgesloten met een rondetafelgesprek door Rohit Vyas (COC Haaglanden), Abderrahim Kajouane (PEP Den Haag), Henna Marapin (docent Stanislascollege) en Ilse Dekker (LucasAcademie).

De vraag die tijdens de Middag centraal stond, was: wat is er nodig om in de schoolklas een open gesprek te voeren over controversiële thema's zoals seksuele diversiteit ('LHBT'). Yvonne Leeman belichtte in haar lezing het belang van het werken aan pedagogische doelen op het gebied van gemeenschappelijkheid en diversiteit. Zij sprak over mogelijke aanpakken en de daaraan verbonden moeilijkheden en mogelijkheden in de globaliserende samenleving van vandaag. Marieke Kroneman vertelde over de peer to peer aanpak waarin niet elkaar overtuigen centraal staat maar wederzijds uitwisselen van meningen.

De Middag van de Pedagogiek had als titel *Een open gesprek? Praten over (seksuele) diversiteit in de middelbare schoolklas*. Er waren ruim 60 bezoekers, vooral studenten, HHS-docenten en betrokkenen uit de lhbtgemeenschap op afgekomen.

3.4 Samenwerkingspartners in 2016

Fonds 1818
Gemeente Den Haag
Gemeente Rijswijk
Haagse Hogeschool
Haella Stichting
Stanislascollege Rijswijk
Stichting Boschuyzen
St Paulcollege

4. Vooruitblik 2017

4.1 Uitvoering peer to peer interventie

Het Stanislascollege heeft weer interesse getoond in de uitvoering van de interventie. Gesprekken over de precieze uitvoering – in één week of verspreid over meerdere weken, lopen nog. Ook met het ROC Mondriaan lopen gesprekken over uitvoering van de interventie.

Bij de uitvoering van het gehele project wordt geprobeerd dit meer dan in eerdere jaren, uit handen van de peer educators zelf te laten komen.